

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АХБОРОТ ТЕХНОЛОГИЯЛАРИ ВА
КОММУНИКАЦИЯЛАРИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ВАЗИРЛИГИ
МУҲАММАД АЛ-ХОРАЗМИЙ НОМИДАГИ
ТОШКЕНТ АХБОРОТ ТЕХНОЛОГИЯЛАРИ УНИВЕРСИТЕТИ НУКУС
ФИЛИАЛИ

ТАСДИҚЛАЙМАН

Филиал директори

Каипбергенов Б.Т.

2019 йил «14» октябрь

МУҲАММАД АЛ-ХОРАЗМИЙ НОМИДАГИ

ТОШКЕНТ АХБОРОТ ТЕХНОЛОГИЯЛАРИ УНИВЕРСИТЕТИ

НУКУС ФИЛИАЛИНИНГ ОДОБ - АХЛОҚ ҚОИДАЛАРИ

Филиал Кенгашининг 2019 йил 14 октябрь

3 -сонли қарори билан маъқулланган

НУКУС

Муҳаммад ал-Хоразмий номидаги Тошкент ахборот технологиялари университети Нукус филиалининг (бундан буён матнда филиал деб юритилади)нинг одоб-ахлоқ намунавий қоидалари (бундан буён матнда **"Одоб-ахлоқ қоидалари"** деб юритилади) Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси, "Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида"ги, "Таълим тўғрисида"ги, "Ёшларга оид давлат сиёсатининг асослари тўғрисида"ги ва "Ахборот эркинлиги принциплари ва қафолатлари тўғрисида"ги қонунлар, Вазирлар Маҳкамасининг "Ўзбекистон Республикаси таълим муассасаларида мобил телефонлардан фойдаланишни тартибга солиш чора-тадбирлари тўғрисида" ги 2012 йил 21 майдаги 139-сон қарори, Вазирлар Маҳкамасининг "Давлат бошқаруви органлари ва маҳаллий ижро этувчи ҳокимият органлари ходимларининг одоб-ахлоқ намунавий қоидаларини тасдиқлаш тўғрисида" ги 2016 йил 2 мартдаги 62-сон қарори, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг тегишли қарор ва буйруқлари, филиалнинг Устави, ички тартиб қоидалари ҳамда умумэътироф этилган маънавий ва ахлоқий тамойиллар асосида ишлаб чиқилган.

1-бўлим. Умумий қоидалар

1.1. Ушбу филиал профессор-ўқитувчилари, ходимлари ва талабаларининг одоб-ахлоқ қоидалари касбий одоб-ахлоқининг умумий принциплари ва хулқ-атворининг асосий қоидалари йиғиндисидан иборат.

1.2. "Одоб-ахлоқ қоидалари" филиалда ҳуқуқбузарликнинг олдини олишга, улар содир этилишининг сабаб ва шарт-шароитларини бартараф этишга, профессор-ўқитувчилар, ходимлар ва талабаларининг юксак ҳуқуқий онг, Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси, қонунлари ва бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатларига, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларига қатъий риоя қилиш руҳида тарбиялашга йўналтирилган.

1.3. Профессор-ўқитувчилар, ходимлар ва талабалар қонун ҳужжатлари ва Одоб-ахлоқ қоидалари талабларига риоя этишлари шарт.

"Одоб-ахлоқ қоидалари" ишлаб чиқилишида Ўзбекистон Республикаси таълимга оид қонун ҳужжатларида фуқароларга таълим, тарбия бериш, касб-хунар ўргатишнинг ҳуқуқий асосларини белгилашга ҳамда ҳар кимнинг билим олишдан иборат конституциявий ҳуқуқини таъминлашга, таълим олувчиларни маънавий-ахлоқий тарбиялашнинг ва маърифий ишларнинг самарали шакллари ҳамда услубларини ишлаб чиқиш ва жорий этишга қаратилганлиги сабабли филиалнинг асосий функцияси таълим ва тарбия беришдан иборат эканлиги назарда тутилган.

1.4. "Одоб-ахлоқ қоидалари" филиал кенгаши томонидан тасдиқланганидан сўнг кучга киради ва унга ўзгартириш ҳамда қўшимчалар киритиш кенгаш қарорига билан амалга оширилади.

1.5. "Одоб-ахлоқ қоидалари" филиал нинг маъмурияти, профессор-ўқитувчилари, ходимлари ва талабалари (жамоа аъзолари)нинг филиалга оид ўзаро муносабатларидаги одоб-ахлоқ тамойиллари, риоя этишлари шарт бўлган хулқ-атвор қоидалари ва мажбуриятларини белгилаб беради.

1.6. “Одоб-ахлоқ қоидалари” гариоя қилиш филиал жамоа аъзоларининг барчаси учун мажбурийдир. Мазкур қоидаларга риоя қилиш тартиби филиалда тузилган “Одоб-ахлоқ комиссияси” томонидан назорат қилиб борилади.

1.7. Талабалikka ва ишга қабул қилинаётган ҳар бир шахс **“Одоб-ахлоқ қоидалари”** билан танишиб чиқиши ҳамда унга риоя қилишини ўз зиммасига олиб имзо қўйиши шарт.

1.8. филиал жамоат, давлат ва нодавлат ташкилотлари, таълим ва муассасалар, тадбиркорлик субъектлари, оммавий ахборот воситалари ҳамда талабаларнинг ота-оналари билан ўзаро муносабатларда **“Одоб-ахлоқ қоидалари”** даги кўрсатмаларга риоя этилишидан манфаатдордир.

2-бўлим. Мақсад ва вазифалар

2.1. “Одоб-ахлоқ қоидалари” нингмақсади филиал да соғлом маънавий ва ижтимоий-психологик муҳитни шакллантириш, унинг нуфузи ҳамда обрў-эътиборини асраб-авайлаш, юксак маънавий ва ахлоқий талабларга жавоб берувчи юқори малакали кадрлар тайёрлашга кўмаклашиш, филиалнинг жамиятдаги ҳамда таълим тизимидаги нуфузини янада оширишдир.

2.2. “Одоб-ахлоқ қоидалар” нинг асосий вазифалари:

- юксак маънавий-ахлоқий фазилатларга эга, жамият, давлат ва оила олдида ўз масъулиятини ҳис этадиган, давлатнинг ички ва ташқи сиёсатини тўғри англайдиган, ватанпарвар ва халқпарвар, ташаббускор ва тадбиркор, замонавий билимлар билан қуролланган ҳамда юксак инсоний фазилатларга эга бўлган иродаси бақувват, иймони бутун ва виждони уйғоқ мутахассисларни тайёрлаш;

филиал жамоа аъзоларининг маънавий иммунитетини шакллантириш, сақлаш ва ҳимоя қилиш;

-ёшлар орасида одоб-ахлоқни бузишга, шу жумладан зўравонлик, ҳаёсизлик ва шафқатсизликни ташвиқот қилишга қаратилган ҳар қандай хатти-ҳаракатларнинг олдини олиш, жумладан, ёшларни ичкиликбозлик ва гиёҳвандлик иллатларидан, бошқа турли халокатли таҳдидлар ҳамда биз учун ёт бўлган диний ва экстремистик таъсирлардан, тубан "оммавий маданият" хуружларидан ҳимоя қилишга кўмаклашишдан иборат.

3-бўлим. Жамоа аъзоларининг одоб-ахлоқига оид умумий қоидалар

3.1. филиал да ҳамжихатлик, ўзаро ишонч, ҳурмат, бир-бирига ғамхўрлик қилиш ҳамда аҳил-иноқлик жамоа аъзоларининг ўзаро муносабатларидаги муҳим шартлардир.

3.2. филиалда ўзаро муносабатларнинг асосий тамойили - бир шахснинг ҳуқуқи бошқа шахснинг ҳуқуқини паймол қилмаслиги лозим, жумладан жамоа аъзосининг сўз эркинлиги унга бировга туҳмат қилиш, уни ҳақорат қилиш, ўзаро муносабатларда умумэътироф этилган ахлоқ қоидаларини намойишкорона менсимасликда ифодаланувчи беҳаё сўзлардан фойдаланиш

хукуқини кафолатламайди, эътиқод эркинлиги диний маросим либосларида ФИЛИАЛга келиш хукуқини кафолатламайди, кийиниш эркинлиги таълим масканида тарбия жараёнига салбий таъсир қилиш хукуқини кафолатламайди ва хоказо.

3.3. Жамоа аъзоларининг филиал га одамлар диққатини тортадиган танани шаффоф кўрсатиб турадиган, елка, кўкрак ва қорин, шунингдек тиззадан юқори қисмлари очик қоладиган ҳамда ҳаддан зиёд тор кийимда ёки диний ибодат либосида, металл занжирлар, тўғноғичлар, танага турли мунчоқлар қадаган ҳолда, спорт кийим ва пойабзалида келиши тақиқланади. Жамоа аъзолари филиал га ораста бўлиб, унга монанд кийимда келиши лозим.

3.4. Жамоа аъзосининг шаъни ва қадр қиммати ҳурмат қилиниши ҳамда халқимизнинг маънавий меросини авайлаб асраш мақсадида жамоа аъзолари бир-бирига нисбатан ҳурматсизлик қилиши, беҳаё сўзлар ишлатиши қатъий тақиқланадн ҳамда филиалда ўзаро "Сиз" деб мурожаат қилиш одат тусига кириши лозим.

3.5. филиал жамоа аъзолари турли тадбирларда (мажлислар, тантанали йиғилишлар, амалий учрашувлар, байрамларда) сўзга чиқувчиларга нисбатан ҳурмат билан муносабатда бўлиш, маиший тинчликкариоя этиши шарт. Зарурат тақозо этса, бир нотик ўз сўзини тугатиб, бошқаси сўз бошлашига қадар юзага келадиган узилиш вақтида залдан чиқиб кетиш мумкин.

3.6. Биноларга кириш жойларида тирбандлик юзага келса, талабалар профессор-ўқитувчилар ва ходимларни, эркаклар эса аёлларни ўзларидан олдин ўтказиб юборишлари лозим.

3.7. Бинога кираётган ҳар бир киши биноларга кириб-чиқишни назорат қилиш учун тайинланган масъул шахс ёки навбатчига ўз шахсини тасдиқловчи ҳужжатни очик ҳолда кўрсатиши шарт.

3.8. Жамоа аъзолари филиал ҳудудида йўлнинг ўнг томонидан юришлари керак. Бир-бирига дуч келганда албатга саломлашишлари, бунда: талабалар профессор-ўқитувчилар ва ходимларга, эркаклар хотин-қизларга, ёшлар катталарга биринчи бўлиб салом беришлари тавсия этилади. Бундан қўл бериб сўрашиш истисно бўлиб, ёши катта шахслар биринчи бўлиб қўл узатганидан кейингина унга жавобан қўл узатиш мумкин,

3.9. Миллий ва умумбашарий қадриятларга хос бўлмаган ёки филиал нинг ички муаммоларига таалуқли масалаларни Интернет тармоғига жойлаштириш ёки ундан турли мақсадлар йўлида фойдаланиш тақиқланади.

3.10. Компьютерларда филиалга тегишли бўлмаган маълумотларни, шунингдек, турли кинофильмлар, ноқонуний диний маълумотлар, беҳаё суратлар, миллий, ирқий, этник, диний адоватни тарғиб қилувчи ҳар қандай материалларни тайёрлаш, сақлаш, тарқатиш ва тарғиб этиш қатъиян ман этилади.

3.11. Ўқув машғулотларига ва ишга ҳамда жамоа аъзоларининг осойишталиги ҳалақит берадиган хатти-ҳаракатлар (радиоприёмник, телевизор, магнитофон ва бошқа овоз кучайтириш воситаларида) мақсадсиз фойдаланиш) содир этиш тақиқланади.

3.12. филиал жамоа аъзолари дарс машғулоти ва ишга белгиланган кун тартибига кўра ўз вақтида келишлари шарт.

3.13. филиал да ҳар қандай ҳуқуқбузарлик содир этиш таъқиқланади, шу жумладан, тухмат қилиш, ҳақорат қилиш, жамоа аъзосига маънавий ёки моддий зарар етказиши мумкин бўлган маълумотни тарқатиш, тан жароҳати етказиш, фуқаролик муомаласидан чиқарилган воситаларга оид муносабатларга киришиш (гиёҳванд моддалар, психотропик воситалар ва ҳоказо), ичкиликбозлик, кашандалик, маиший тинчликка тажовуз қилиш, жанжаллашиш, қимор ва таваккалчиликка асосланган бошқа ўйинлар ўйнаш қатъиян ман этилади.

4-бўлим. филиал бошқарув ходимларининг касбий фаолиятларини амалга ошириш принциплари.

4.1. Филиал бошқарув ходимлари ўз касбий фаолиятларини қуйидаги принциплар асосида амалга оширишлари керак:

қонунийлик;

фуқаролар ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатларининг устуворлиги;

ватанпарварлик ва хизмат бурчига фидоийлик;

давлат ва жамият манфаатларига содиқлик;

адолатлилик, ҳалоллик ва холислик;

манфаатлар тўқнашувига йўл қўймаслик.

4.2. Филиал бошқарув ходимлари қуйидагиларга мажбур:

функционал вазифаларини бажаришда давлат принциплари ва талабларига қатъий риоя этиш;

ўз хизмат вазифаларини виждонан, юксак касбий даражада бажариш;

юқори давлат органлари ва мансабдор шахсларининг ўз ваколатлари доирасида қабул қилган (берган) қарорларини (топшириқларини) ўз вақтида ва сифатли бажариш;

ўз фаолиятини қонун ҳужжатларида ва ички ҳужжатларида белгиланган лавозим ваколатлари доирасида амалга ошириш;

ўз хизмат вазифаларини бажаришига тўсқинлик қилувчи бирор-бир шахсий, мулкӣ ва бошқа манфаатларнинг таъсири билан боғлиқ бўлган хатти-ҳаракатларга барҳам бериш;

норматив-ҳуқуқӣ ҳужжат ва идоравӣ ҳужжатларда белгиланган чеклашлар ва тақиқларга риоя қилиш, ўз хизмат вазифаларини оғишмай бажариш;

ўз хизмат фаолиятига бирор-бир таъсир кўрсатиш имкониятига барҳам бериш;

Ўзбекистон Республикаси ва бошқа давлатлар халқларининг урф-одатлари ва анъаналарини ҳурмат қилиш, турли этник, ижтимоӣ гуруҳлар ва конфессияларнинг маданий ҳамда бошқа хусусиятларини ҳисобга олиш, ижтимоӣ барқарорликка, миллатлараро ва конфессиялараро тотувликка кўмаклашиш;

Ўзларининг хизмат вазифаларини виждонан бажаришда шубҳа пайдо қилиши мумкин бўлган хулқ-атвордан ўзини тийиш, шунингдек ўз обрўсига ёки филиал нинг нуфузига зарар етказишга қодир бўлган вазиятларга йўл қўймаслик;

5-бўлим. Профессор-ўқитувчилар ва талабаларнинг таълим-тарбия жараёнидаги ўзаро муносабатлари

5.1. Профессор-ўқитувчилар ва талабаларнинг таълим-тарбия жараёнидаги ўзаро муносабатлари "Устоз-шогирд" миллий анъаналарига асосланиши лозим.

5.2. Профессор-ўқитувчи аудиторияга кирганида барча талабалар ўринларидан туриб саломлашишлари, сўнгра ўз жойларини эгаллашлари лозим.

5.3. Дарс машғулоти вақтида уяли алоқа воситаларидан фойдаланиш барча учун тақиқланади.

5.4. Талаба ўзининг ножўя ҳаракатлари билан дарс машғулоти халақит берса, профессор-ўқитувчи юзага келган вазият ҳақида деканатни хабардор қилиб ва унинг руҳсати билан бундай талабани машғулотлардан четлатиши мумкин.

5.5. Талабада профессор-ўқитувчи билан ўқув машғулотларидан ташқари вақтда мулоқот қилиш зарурати бўлса, унда талаба қуйидаги қоидаларни, яъни:

-профессор-ўқитувчи талаба билан дарс жадвалига мувофиқ машғулотларда, маслаҳат соатларида, мустақил ишларни, рейтинг назоратини топширишда ёки ўзаро келишув бўйича белгиланган вақтда шуғулланишини;

-ўзи мулоқот қилмоқчи бўлган профессор-ўқитувчининг лавозими, исми, отасининг исми ва фамилиясини аниқ билиши шарт.

5.6. Талаба олдиндан келишилмаган ҳолда профессор-ўқитувчининг хузурига келса, умумий ёки ўзаро келишилган маслаҳат соатига кеч қолиб келган ёки келмаган бўлса, профессор-ўқитувчидан хатто қисқа вақт суҳбатлашини талаб қилишга ҳам ҳақли эмас.

5.7. Айрим ҳолларда талабалар профессор-ўқитувчини алмаштириш илтимоси билан мурожаат қилишлари мумкин. Бунинг учун жиддий сабаблар (қўполлик, таъмагирлик, профессор-ўқитувчининг айби билан машғулотлар ўтказилишидаги мунтазам узилиш ҳолларини исботловчи далиллар) кўрсатилиши ва у бўйича гуруҳнинг ягона фикри мавжуд бўлиши шарт.

5.8. Профессор-ўқитувчи билан талаба ўртасида рейтинг назоратини топширишга доир зиддият келиб чиққан ҳолларда, талаба рейтинг назоратини махсус комиссияга топшириш учун руҳсат бериш илтимоси билан кафедра мудирига мурожаат этиши мумкин. Бунда мурожаат асосланган бўлиши шарт. Бундай масалалар кафедра мудирининг тақдимномасига биноан факультет декани томонидан ҳал этилади.

6. Профессор-ўқитувчиларнинг ўзаро муносабатлари

6.1. Профессор-ўқитувчиларнинг ўзаро муносабатларида - ягона жамоа, ўзаро ҳурмат ва эътибор, дўстлик, ҳамжиҳатлик, ҳалоллик ва адолат тамойиллари амал қилиши лозим.

6.2. Профессор-ўқитувчилар муносабатларида инсон қадр-қимматига ҳурматсизлик қилиш, шахсиятини камситиш, ўзганинг интеллектуал мулкани ўзлаштириб олиш, кўполлик, беҳаё сўзлар ишлатиш, муштлашиш, ўзгаларга маънавий, моддий ёки жисмоний зиён етказиш қатъиян ман этилади.

7-бўлим. Талабаларнинг ўзаро муносабатлари

7.1. Талабаларнинг ўзаро муносабатларида-ягона жамоа, ўзаро ҳурмат ва эътибор, дўстлик, ҳамжиҳатлик, ҳалоллик ва адолат тамойиллари амал қилиши лозим.

7.2 Талабалар муносабатларида инсон қадр-қимматига ҳурматсизлик қилиш, шахсиятини камситиш, ўзганинг интеллектуал мулкани ўзлаштириб олиш, кўполлик, беҳаё сўзлар ишлатиш, муштлашиш, ўзгаларга маънавий, моддий ёки жисмоний зиён етказиш қатъиян ман этилади.

8-бўлим. Профессор-ўқитувчиларнинг одоб-ахлоққа оид мажбуриятлари

- одоб-ахлоқ қоидаларига риоя қилишда талабаларга намуна бўлиш;
- филиал манфаатларига зид бўлган хатти-ҳаракатлардан ўзларини тийиш;
- бирор - бир нохуш воқеа ёки ходиса рўй берса, зудлик билан у ҳақида маъмуриятга хабар бериш;
- филиал шаъни ва нуфузига доғ туширадиган ҳар қандай ҳолатларнинг олдини олиш;
- филиал тўғрисидаги ахборотлардан унинг манфаатлари ва обрўсига зиён етказиш учун ёки ўз манфаатлари йўлида фойдаланмаслик;
- дарс жараёнида талабаларга одоб-ахлоққа оид миллий- анъаналаримиз, урф-одат ва қадриятларимизни тарғиб қилиш;
- ёшлар орасида соғлом турмуш тарзини қарор топтириш, уларни ичкиликбозлик ва гиёҳвандлик иллатларидан, бошқа турли ҳалокатли таҳдидлар ҳамда биз учун ёт бўлган диний ва экстремистик таъсирлардан, тубан "оммавий маданият" хуружларидан огоҳ этиб бориш;
- таълим олувчиларни маънавий-ахлоқий тарбиялашинг ва маърифий ишларнинг самарали шакллари ҳамда услубларини ишлаб чиқишга кўмаклашиш.

9-бўлим. Талабаларнинг одоб-ахлоққа оид мажбуриятлари

А) Филиал ҳудудида:

- ҳудудга киришда талабалик гувоҳномасини кўрсатиб кириш;
- ҳудудни ифлослантмаслик ва чиқиндиларни фақат жойлардаги урналарга ташлаш;
- устозлар билан дуч келганда салом бериш;
- ўқув машғулоти вақтида ҳудудда сабабсиз юрмаслик;
- филиал мулки (кўчар ва кўчмас мулки, ўсимлик ва ҳайвонот дунёси ва ҳоказолар) га эҳтиёткорона муносабатда бўлиш;
- кийиниш ва ўзаро суҳбат одобларига риоя қилиш;
- мутасаддиларнинг руҳсатсиз турли реклама воситаларини очмаслик;
- маиший тинчликка риоя қилиш;
- наркотик ва психотроп моддалар, алкоголь ва тамаки маҳсулотлар истеъмол қилиниши ҳамда тарқатилишига қарши курашиш, Ўзбекистон Республикаси қонунчилигига мувофиқ юқоридаги ҳолатлар ҳақида тегишли ташкилотларга ўз вақтида хабар бермаслик жавобгарликка сабаб бўлиши алоҳида қайд этилади.

Б) аудиторияда:

- уяли алоқа воситаларини ўчириб қўйиш;
- дарс вақтида гаплашмаслик;
- жиҳозларга маданий муносабатда бўлиш, парталарга ёзмаслик;
- қоғоз ва бошқа кераксиз нарсаларни қолдириб кетмаслик;
- овқатланмаслик, сақич чайнамаслик.

В) Умумий овқатланиш жойларида:

- таомларни олишда навбат тартибига риоя қилиш;
- тирбандлик ҳолатида устозлар, аёллар, ёши катталарга ҳурмат кўрсатиш;
- овқатланиш вақтида шовқин солмаслик;
- умумий овқатланиш шаҳобчасида белгиланган тартиб-қоидаларга риоя қилиш.

Г) ахборот ресурс марказида:

- АРМ ходимлари билан хушмуомалада бўлиш;
- китоблар ва жиҳозларга эҳтиёткорона муносабатда бўлиш;
- баланд овозда сўзлашмаслик ва атрофдагиларга халақит бермаслик;
- қоғоз, сақич ва бошқа чиқиндиларни қолдириб кетмаслик;
- китобларни олиш ва топшириш тартиб-қоидаларига риоя қилиш.

Д) спорт мажмуаларида:

- спорт мажмуасига хос бўлган кийим ва пойабзалларда кириш;
- спорт инвентарларига нисбатан маданий муносабатда бўлиш;
- машғулотлардан кейин спорт инвентарларини белгиланган жойларга қайта топшириш;
- спорт мажмуасининг белгиланган тартиб-қоидаларига риоя қилиш.

С) маданият саройи ва бошқа оммавий тадбирлар ўтказиш жойларида:

- ўриндиқ ва бошқа жиҳозларга нисбатан маданий муносабатда бўлиш;
- оммавий тадбирлар вақтида хуштак чалмаслик, бақирмаслик, тадбир тугашидан олдин сабабсиз чиқиб кетмаслик;

- ухлаб ўтирмаслик, ўриндикларга ўтиб олмаслик, бир-бири билан гаплашмаслик, ён атрофдагиларга халақит бермаслик,

Шунингдек,

- турли давраларда ўзининг намунавий хулқи ва билими билан ФИЛИАЛ ҳақида юксак ижобий таассурот ҳосил қилишга интилиш;

- доимо комилликка интилиш, ҳалоллик ва адолат билан ҳаёт кечириш каби олижаноб фазилатларни чуқур англаш;

- филиал манфаати, унинг шаъни ва шонли анъаналари, обрўси ҳамда нуфузи тўғрисида қайғуриш, уларни сақлаб қолишга жонкуярлик қилиш ва уларга ҳурмат билан муносабатда бўлиш.

10-бўлим. Профессор-ўқитувчи ва талабалар одоб-ахлоқида ман этиладиган ҳолатлар

Профессор-ўқитувчига:

- жамоа аъзоларнинг шахсиятини ва кадр-қимматини камситиш, ўзгаларнинг шахсий ва оилавий муаммоларини муҳокама қилиш;

- жамоа аъзолари ва бошқалар устидан турли иғво, ғийбат ва бўхтонлар уюштириш;

- талабалар билан ўз ҳамкасаларининг касбий ва шахсий камчиликларини муҳокама қилиш;

- талабаларни асоссиз ўқув машғулотлардан чиқариб юбориш;

- ўқув машғулотларида тижорат рекламаси ўтказиш;

- ўқув машғулотларида диний ташвиқот олиб бориш;

- ўқув машғулотларига маст, соч-соқол олинмаган ва кийиниш тартибига риоя қилмаган ҳолда келиш;

- биноларда ичиш ва чекиш кабилар қатъиян ман этилади.

Талабага:

- профессор-ўқитувчиларга қўполлик қилиш, машғулотлар вақтида асоссиз гапириш;

- профессор-ўқитувчи билан бошқаларнинг баҳосини муҳокама қилиш;

- ёлғон гапириш, фирромлик ёки профессор-ўқитувчиларни чалғитиш билан боғлиқ ҳар қандай хатти-ҳаракатлар қилиш;

- ходимлар ва ўз ўртоқларига нисбатан ҳурматсизлик қилиш;

- ёзма ишларни ҳимоя қилиш ва рейтинг назоратига доир бошқа тартиб-таомилларни бажариш вақтида четдан ёрдам олиш, ўзгаларга ёрдам кўрсатиш;

- бошқа шахслар томонидан тайёрланган топшириқлар ёки ёзма ишларни ўз номидан топшириш;

- машғулотларни ўтказиб юбориш ёки кечикиб келиш;

- машғулотлар вақтида профессор-ўқитувчининг руҳсатисиз аудиториядан чиқиб кетиш;

- бошқа талабанинг саъй-ҳаракатларига қасддан зиён етказиш;

- моддий жиҳатдан яхши таъминланганлигини турли йўллар билан кўз-кўз қилиш қатъиян ман этилади.

11-бўлим. Маъмурият, профессор-ўқитувчилар ва ходимлар ўртасидаги одоб-ахлоққа оид муносабатлар

11.1. Маъмурият, профессор-ўқитувчилар ва ходимлар ўртасидаги муносабатлар, ўзаро ҳурмат, аҳиллик, меҳнатсеварлик, бағрикенглик. инсонпарварлик, ғамхўрлик ва адолат тамоилларига асосланади.

11.2. Маъмурият, профессор-ўқитувчилар ва ходимларнинг иш фаолиятига доир масалалар бўйича ҳамкорлик қилишида бир тарафнинг бошқа тарафга тазйиқ ўтказишига ёки унга ҳаракат қилишига, шунингдек адолат тамоилларига ва ФИЛИАЛ манфаатларига зид бўлган қарорлар тайёрланишига йўл қўймайди.

11.3. Лавозим даражалари тенг бўлган ходимлар ўртасидаги муаммоларни ишчи тартибда ҳал этиш тавсия этилади. Лавозим даражалари тенг бўлган ходимларнинг иш жараёнидаги турли муаммоларни ўз ваколатлари доирасида, маъмуриятни жалб этмаган ҳолда ҳал этишлари маъқулланади.

11.4. Жамоода бирор бир масала билан маъмуриятга мурожаат қилиш тартиби субординация тамоили асосида ташкил этилади.

11.5. Профессор-ўқитувчи ва ходимнинг филиалда маънавий-ахлоқий муҳитни янада яхшилаш бўйича ташаббус ва ғоялари рағбатлантирилади.

11.6. Маъмурият профессор-ўқитувчилар ва ходимларнинг касбий ва интеллектуал жиҳатдан ривожланишлари учун қулай иш жойи, замонавий компьютерлар, интернет тармоғидан, кутубхона фонди ва ахборот ресурсларидан эркин фойдаланиш шунингдек ҳордиқ чиқаришлари, дам олишлари, жисмонан чиниқишлари учун барча имтиёزلарни яратиб беради.

12-бўлим. Рағбатлантириш ва чора кўриш тартиби.

12.1. Ўқув йили давомида “Одоб-ахлоқ қоидалар” га тўла риоя қилган, филиалда юксак маънавий-ахлоқий муҳитнинг янада қарор топишига ва мустаҳкамланишига хизмат қилган жамоа аъзолари, факультет деканлари, кафедра мудирлари ва бўлим бошлиқлари тавсиясига биноан филиал ички тартиб қоидаларига мувофиқ моддий ёки маънавий рағбатлантирилади.

12.2. Жамоа аъзолари ушбу “Одоб-ахлоқ қоидалар” ни бузганида, бундай ҳолатлар “Одоб-ахлоқ комиссияси” томонидан кўриб чиқилади ҳамда филиал ички тартиб қоидаларининг "Интизомий таъсир чоралари" бўлимида келтирилган ҳолатлар бўйича чоралар кўрилади. “Одоб-ахлоқ комиссияси” филиал профессор-ўқитувчиларидан камида 5 кишидан иборат таркибда тузилади. “Одоб-ахлоқ комиссияси” нинг мақсади, вазифалари, функциялари, ҳуқуқлари, жавобгарлиги ва унинг фаолиятини ташкил этишнинг бошқа масалалари Одоб-ахлоқ комиссияси тўғрисидаги Низомда белгиланади.

Одоб-ахлоқ қоидаларининг бузилиши ҳолатларини “Одоб-ахлоқ комиссияси” томонидан кўриб чиқиш натижалари бўйича интизомий ёки бошқача тарздаги қоида бузилишларининг мавжудлиги (мавжуд эмаслиги)

тўғрисида хулоса чиқарилади. Айти вақтда филиал директорининг кўриб чиқишига қоидалар бузилишини содир этган ходимга интизомий жазо қўллаш тўғрисида таклиф киритилади. Йўл қўйилган қоида бузилишининг характерини ҳисобга олган ҳолда, интизомий жазо чоралари огоҳлантириш, хайфсан, жарима, меҳнат шартномасини бекор қилиш кабилардан иборат бўлиши мумкин. Ходимлар ўзлари йўл қўйган қоида бузилиши, қоида бузилишининг кўриб чиқилиши жараёни ҳақида ахборотни олиш ва ўзини ҳимоя қилиш учун далилларни тақдим этиш, шунингдек “Одоб-ахлоқ комиссияси” қарорлари юзасидан белгиланган тартибда шикоят қилиш ҳуқуқига эга. Шунингдек, жамоа аъзосининг ҳулқ-атвори устидан жамоат назоратини таъминлаш мақсадида, мазкур қоидаларга риоя этилмаганлиги ҳолатлари филиалдаги Бирлашган Касаба уюшма кўмитаси, Ёшлар иттифоқи филиал БТ, Хотин-қизлар ва "Ота-оналар" Кенгашларида ҳам муҳокама қилиниши ва уларининг қарорига биноан жамоа аъзосининг ҳулқ-атвори тўғрисида у яшаб турган маҳалла фуқаролар йиғинига маълумот тариқасида ёзма хабар юбориш амалиёти ҳам жорий этилиши мумкин.

Юрисконсульт

М.К. Абсаттаров